

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
za rok 2017

Dział I

Jako osoba ponosząca odpowiedzialność za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanych przeze mnie działach administracji rządowej:

PRACA, RODZINA, ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

(W związku z obowiązującymi przepisami prawa, ograniczającymi zakres kompetencji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach nadzoru nad Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, niniejsze oświadczenie o stanie kontroli zarządczej ogranicza się w odniesieniu do ww. jednostek wyłącznie do zakresu prawidłowości realizacji przepisów prawa przez te jednostki.)

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

(Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.)

Część C

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

(Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.)

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,

- innych źródeł informacji, tj.: oświadczeń o stanie kontroli zarządczej za 2017 r. złożonych przez kierowników jednostek podległych lub nadzorowanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz przez kierujących komórkami organizacyjnymi Ministerstwa.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, dnia 27.04.2018r.
.....
(miejscowość, data)

MINISTER

Elżbieta Rafalska
.....
(podpis Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym:

- 1) Skuteczność i efektywność działania – niewystarczający monitoring realizacji celów i zadań, w szczególności:
 - polegający na niepełnym realizowaniu zadań nałożonych na Instytucję Zarządzającą (MRPiPS) w zakresie systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, a w szczególności dostosowania zapisów Opisu Funkcji i Procedur Programu do obowiązujących oraz nowo wprowadzanych zmian w systemie zarządzania i kontroli oraz aktualizacji wytycznych programowych i instrukcji wykonawczych (MRPiPS),
 - skutkujący nieosiągnięciem zakładanej wartości niektórych mierników realizacji celów (MRPiPS),
 - polegający na braku kompleksowości działań podejmowanych w momencie przełączania kont płatników składek na SEKIF, w tym działań zapobiegających przedawnieniu należności z tytułu składek oraz niskiej jakości danych zaewidencjonowanych na kontach płatników składek (ZUS),
 - skutkujący na niedostosowaniu systemów informatycznych, w tym portalu PUE ZUS, do możliwości obsługi wolumenu danych lub dokumentów, które ze względu na ustawowe obowiązki i/lub konieczność udostępnienia klientom, muszą być przetwarzane i dostępne (ZUS),
 - polegający na nieefektywnym zarządzaniu licencjami w związku z brakiem oprogramowania wspierającego proces monitorowania stanu wykorzystania licencji (ZUS),
 - polegający na braku efektywnego systemu monitorowania zakupów o wartości nie przekraczającej równowartości 30.000 euro (PFRON),
 - polegający na nieukończeniu wszystkich działań naprawczych zaplanowanych na rok, którego dotyczy oświadczenie (PFRON).
- 2) Przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania - niewystarczające przestrzeganie obowiązujących procedur wewnętrznych i zasad etycznego postępowania w związku z nieuprawnionym udostępnieniem wewnętrznej dokumentacji (ZUS).

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej:

1. W MRPiPS trwają prace związane ze zmianą dokumentów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w tym m.in.: Opisu Funkcji i Procedur dla POPŻ, Wytycznych Instytucji Zarządzającej dla Pomocy Technicznej i innych wskazanych w zaleceniach wynikających z przeprowadzonego zadania audytowego – **do końca grudnia 2018 r.**
2. Przeprowadzenie szkoleń dla pracowników MRPiPS w zakresie sporządzania Planu działalności Ministra, ze szczególnym uwzględnieniem określania mierników realizacji celów – **do końca grudnia 2018 r.**
3. Podjęcie przez ZUS działań mających na celu zapewnienie kompleksowej obsługi kont płatników składek:
 - a) opracowanie i wdrożenie w oddziałach ZUS programu stabilizacji pracy w komórkach dochodów, którego celem jest doprowadzenie do bieżącej i systematycznej obsługi kont płatników składek zgodnie z przyjętym standardem jakości i częstotliwości;
 - b) wdrożenie narzędzia scalającego dotychczasową funkcjonalność aplikacji, jak również wspierającego typowanie i monitorowanie kont płatników wymagających obsługi;
 - c) przekazanie płatnikom składek informacji o sposobie rozliczenia wpłat dokonanych na rachunek NRS (Numer Rachunku Składkowego) wraz z podaniem salda;
 - d) kontynuacja działań związanych z realizacją projektu e-składka w zakresie przeciwdziałania przedawnianiu należności, a w szczególności monitorowania wpłat na NRS rozliczanych na zaległości – **do końca grudnia 2018 r.**
4. Dostosowanie systemów informatycznych, w tym portalu PUE ZUS do możliwości obsługi wolumenu danych lub dokumentów, które ze względu na ustawowe obowiązki i/lub konieczność udostępnienia klientom, muszą być przetwarzane i dostępne:
 - a) weryfikacja wydajności KSI oraz PUE pod kątem możliwości obsługi pełnego wolumenu elektronicznych zaświadczeń lekarskich o niezdolności do pracy;
 - b) wdrożenie rekomendacji wynikających z przeprowadzonych testów wydajnościowych;
 - c) modernizacja architektury środowiska ITS PUE celem zapewnienia wysoko dostępnego oraz wydajnego rozwiązania – **do końca grudnia 2018 r.**
5. Podjęcie działań przez ZUS zmierzających do efektywnego zarządzania licencjami:
 - a) wdrożenie instrukcji zarządzania licencjami;
 - b) wdrożenie systemu wspierającego zarządzanie licencjami i oprogramowaniem w ZUS – **do końca grudnia 2018 r.**
6. Kontynuacja przez PFRON wdrażania cyfryzacji kluczowych procesów wspierających w oparciu o dedykowane narzędzia IT – **do końca grudnia 2018 r.**
7. Kontynuacja działań naprawczych zaplanowanych przez PFRON na rok poprzedni, w tym wdrożenie przyjętych do realizacji zaleceń z audytu bezpieczeństwa IT oraz doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem – **do końca grudnia 2018 r.**
8. Podjęcie przez ZUS działań mających na celu unormowanie zagadnień etyki zawodowej w ZUS – **do końca grudnia 2018 r.**

Dział III

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej:

1. Wdrożone zostało narzędzie „PAWOR”, w którym rozpoczęto ewidencjonowanie postępowań administracyjnych prowadzonych w PFRON. Dodane funkcjonalności pozwalają w zautomatyzowany sposób monitorować stan spraw i dokonać odpowiednich czynności, mających na celu zapobieganie przekraczaniu terminów na rozpatrzenie sprawy, z minimalnym zaangażowaniem ze strony pracownika prowadzącego sprawę.
2. Zwiększono w ZUS nadzór nad kompleksowością obsługi kont płatników składek m.in. poprzez:
 - wprowadzenie do systemu oceny pracy oddziałów (benchmarking wewnętrzny) wskaźnika *Poziom dochodzenia należności za ostatnie 5 lat* monitorującego stopień objęcia zadłużenia egzekucją i ulgami za ostatnie 5 lat,
 - przyjęcie zasady kierowania do oddziałów dodatkowych list (raz do roku) wskazujących konta, na których istnieje ryzyko odpisania należności z tytułu przedawnienia, jak również konta, na których nie podjęto działań mających na celu przeciwdziałanie przedawnieniu należności,
 - dokonanie przeglądu aktywnych kont płatników składek z zadłużeniem za lata 1999-2012, w wyniku którego nastąpiło odpisanie należności przedawnionych oraz podjęcie działania zmierzającego do odzyskania zaległości lub ich zabezpieczenia,
 - doprecyzowanie w wewnętrznych uregulowaniach prawnych kwestii odpowiedzialności i przyczyn przedawnienia należności, a także prowadzono prace nad modyfikacją zawartości noty przedawnień, prowadzono prace nad wdrożeniem nowych funkcjonalności w aplikacjach dziedzinowych, w celu zwiększenia nadzoru w zakresie odpisywania należności, które obejmowały między innymi rozszerzenie zakresu informacji umożliwiających systemowe monitorowanie należności przedawnionych, wprowadzenie alertu informującego o należnościach zagrożonych przedawnieniem oraz rejestru tych należności.
3. W celu uproszczenia i zwiększenia przejrzystości realizacji działań w zakresie budowy i utrzymania usług IT w ZUS:
 - podjęto decyzję o podziale dotychczasowego procesu na dwa odrębne procesy, tj. *Budowa usług IT* i *Utrzymanie usług IT* oraz przygotowano aktualizację wewnętrznych procedur, które wejdą w życie od 2018 r.,
 - uruchomiono dodatkowe dwa środowiska przedprodukcyjne do testów KSI ZUS. Wprowadzono narzędzie do elektronicznego monitorowania prac testowych w celu zapewnienia bieżącego nadzoru nad postępem testów, zgłaszaniem błędów oraz raportowaniem w zakresie prac nad przygotowaniem oprogramowania do wdrożenia,
 - kontynuowano prace związane z wdrożeniem w ZUS Project Management Office (PMO), w tym między innymi wprowadzono zmiany organizacyjne mające na celu rozdzielenie funkcji nadzorczych w zakresie zarządzania projektami od funkcji wykonawczej, dokonano zmiany wewnętrznych uregulowań prawnych w zakresie zarządzania projektami i portfelem projektów w ZUS oraz prowadzono prace nad przygotowaniem narzędzia do raportowania realizacji projektów z wykorzystaniem rozwiązań informatycznych,
 - prowadzono prace mające na celu wdrożenie w ZUS Systemu Monitorowania Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego, w tym przygotowano szczegółową dokumentację projektową (konceptję biznesową i uzgodnienie projektowe) oraz wnioski o wszczęcie postępowania na wdrożenie Systemu Monitorowania Bezpieczeństwa Środowiska Teleinformatycznego.

4. Przeprowadzono terminowo i zgodnie z wytycznymi inwentaryzację aktywów i pasywów Biura PFRON za rok 2016. Jednostki organizacyjne PFRON potwierdziły salda m.in. w zakresie należności. Różnice inwentaryzacyjne zostały przeanalizowane, zweryfikowane i wyjaśnione. Kwota należności została uzgodniona i dokonano stosownych zapisów w księgach rachunkowych.
5. Przygotowano w PFRON propozycję modyfikacji systemu SODiR realizując w tym zakresie niezbędne czynności wynikające z zapisów umowy nr 2015/06/214 z wykonawcą systemu.
6. Dokonano transferu wiedzy dotyczącej systemu SODiR do podmiotów zainteresowanych udziałem w postępowaniach na utrzymanie i rozwój tego systemu w ramach realizacji Dialogu Technicznego „Przebudowa, utrzymanie i rozwój systemu SODiR lub zaprojektowanie, wytworzenie, wdrożenie, utrzymanie i rozwój systemu SODiR”. Transfer był realizowany poprzez realizację grupowych spotkań i prezentacji, a także poprzez prowadzenie wizji lokalnych, w trakcie których udostępniano dokumentację systemu.
7. Przeprowadzono analizę procesów w poszerzonym zakresie w celu określenia powiązań między warstwą procesów wyspecyfikowanych przez uczestników projektu mapowania procesów organizacyjnych PFRON, a udokumentowaną funkcjonalnością kluczowych systemów teleinformatycznych PFRON.
8. Przygotowano systemy PFRON do procesów wymiany danych z systemami zewnętrznymi w ramach realizacji usług rozbudowy systemów dziedzicznych. Kanoniczny Model Danych zaakceptowany w dniu 19 grudnia 2017 r. jest wynikiem działań analitycznych, a specyfikacje interfejsów stanowią jego część.
9. Wdrożono w PFRON model zarządczy z zastosowaniem Zrównoważonej Karty Wyników. Wartość dodaną tego działania dla poprawy kontroli zarządczej w PFRON stanowi m.in.:
 - powiązanie w jednym dokumencie celów dotychczas określanych odrębnie w kilku dokumentach,
 - przejrzysty oraz systematyczny system monitorowania wykonania przyjętych założeń,
 - określenie podstaw do budowy zaawansowanego systemu motywacyjnego oraz kilkuletnich strategii,
 - wzrost świadomości wpływu jednostki na wynik całej organizacji.
10. Opracowano w PFRON Politykę Bezpieczeństwa Teleinformatycznego zawierającą opis spełniania wymogów Krajowych Ram Interoperacyjności, która została wprowadzona zarządzeniem nr 86/2017 Prezesa PFRON z dnia 23 października 2017 r. Zewnętrzny audytor dostarczył produkty audytu bezpieczeństwa.
11. W PFRON zostały podjęte działania mające na celu minimalizację ryzyka, uwzględniające zapewnienie bezpieczeństwa w obszarze autoryzacji dostępu do danych dla wszystkich zidentyfikowanych podczas audytu bezpieczeństwa zagadnień i będą one kontynuowane w 2018 r.
12. W ramach udzielonego zamówienia na usługę zaprojektowania modelu wykonawca dostarczył produkt umowy „Kanonicznego Modelu Danych dla PFRON”, który został przyjęty przez PFRON.
13. Elektronicznym obiegiem pism w PFRON objęto następujące procesy:
 - rejestracja korespondencji przychodzącej dla kluczowych Departamentów PFRON,
 - wnioski zgłoszeniowe i rozliczeniowe beneficjentów dofinansowań w systemie SODiR,
 - deklaracje o obowiązku wpłat w systemie ePFRON2,

- weryfikacja i rozliczenie w systemie NEO,
- realizacja spraw kadrowych,
- obieg pism wewnętrznych w Biurze oraz między Biurem, a Oddziałami.

Ponadto, uzupełniono wyposażenie obsługi systemu EZD poprzez zakup dedykowanego sprzętu. Przedmiotowe działania będą kontynuowane w 2018 r.

14. W KG OHP zostały podjęte działania w celu wdrożenia systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją poprzez:
 - utworzenie na posiadanych serwerach fizycznych środowiska testowego oraz produkcyjnego dla systemu „Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją PUW” oraz zakupienie oprogramowania systemowego i bazodanowego na potrzeby systemu EZD PUW,
 - powołanie zarządzeniem Komendanta OHP Zespołu do spraw wdrażania systemu EZD PUW,
 - przeprowadzenie szkoleń pracowników biur i zespołów z podstawowych funkcjonalności systemu EZD PUW.